

OLIY TA'LIM MUASSASASINING IMIJI SHAKLLANISHI JARAYONLARI VA TURLARI.

Salomov Sirojiddin Abdimalikovich –

Oriental universiteti Ta'lim menejmenti

yo'nalishi I-kurs magistranti

Annotatsiya: Ushbu maqolada oliy ta'lim muassasalarining imiji shakllanishi jarayonlari va turlari o'rganiladi. Maqolada imij shakllanishining asosiy jarayonlari, shu jumladan ijtimoiy, iqtisodiy va madaniy omillar, shuningdek, turli metodologik yondashuvlar ko'rib chiqilgan va imij shakllanishining turlari va ularning ta'sirini aniqlashga oid misollar keltirilgan.

Kalit so'zlar: Oliy ta'lim, muassasa imiji, imij shakllanishi, ta'lim jamoasi, ijtimoiy obro', boshqaruv tizimi, ilmiy faoliyat, ta'lim tizimi, marketing, kommunikatsiya, muassasa brendi.

Oliy ta'lim muassasasi imiji – bu ta'lim muassasasining jamoatchilikdagi va talabalar orasidagi obro'si, uning tashqi va ichki ko'rinishi, pedagogik va ilmiy faoliyati, shuningdek, boshqaruv tizimi va ijtimoiy o'rni bilan bog'liq bo'lgan kompleks tushunchadir. Oliy ta'lim muassasalarining imiji shakllanishi jarayoni bugungi kunda ta'lim tizimi rivojining eng muhim jihatlaridan biri hisoblanadi. Ta'lim muassasasining imiji nafaqat uning ichki faoliyatini aks ettiradi, balki jamoatchilik, talabalar, ilmiy xodimlar va boshqa manfaatdor tomonlar tomonidan qanday qabul qilinishini ham belgilaydi. Oliy ta'lim muassasasining imiji shakllanishi jarayonida ko'plab omillar – ijtimoiy, iqtisodiy, madaniy va siyosiy omillar, shuningdek, muassasaning ichki boshqaruvi, pedagogik va ilmiy faoliyati o'z o'rniga ega. Bu jarayon ta'lim muassasasining umumiy obro'sini yaratadi va uning muvaffaqiyatli rivojlanishiga turtki bo'ladi.

Bugungi kunda O'zbekistonda oliy ta'lim tizimida erishilayotgan yutuqlar, yoshlar uchun o'qishga kirishda yaratilayotgan qulayliklar, qo'shimcha

sharoitlarga muxtoj talabalarga bo'lgan e'tibor xamda turli imtiyozlar taxsinga loyiq. Ammo universitetlarda taxsil olayotgan soppa-sog' bo'lgan yoshlardan o'qishga bo'lgan munosabati, ertangi kuniga doir istiqbol rejalari to'g'risida so'ralsa, kishi ta'bi xira bo'ladigan javob oladi. Xozircha talaba- yoshlarning aksar qismidagi o'qishga bo'lgan munosabatni oliy ta'lim tizimiga joriy qilinayotgan kredit-modul tizimi xam, HEMIS axborot tizimi xam ijobiy tomonga o'zgartira olmadi. Chunki «ta'lim sifatini ta'minlashga» mo'ljallangan bu mexanizmlarga ham savollar talaygina.¹ Imij shakllanishining asosiy jarayonlari haqida bir nechta ilmiy tadqiqotlar mavjud. Xususan, Kotler va Fox (1995) ta'lim muassasasining imiji shakllanishi va rivojlanishi bo'yicha tavsiyalar beradi. Ularning fikricha, oliy ta'lim muassasasining imijini boshqarish, uning raqobatbardoshligini oshirish uchun zarurdir. Maqolada oliy ta'lim muassasalarining imiji shakllanishi jarayonini tahlil qilishda turli nazariy yondashuvlar va metodologiyalar ko'rib chiqiladi, shuningdek, ularning amaliy ahamiyati va ta'lim tizimida qo'llanishi mumkin bo'lgan strategiyalar haqida fikr yuritiladi.

Oliy ta'lim muassasalarining imiji shakllanishi turlari haqida gapirganda, ularning har biri o'ziga xos xususiyatlarga ega. Misol uchun, yuqori malakali ilmiy kadrlar tayyorlash, talabalar bilan samarali kommunikatsiya, innovatsion dasturlar va tadqiqotlar olib borish kabi elementlar muassasaning obro'sini shakllantirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Imij shakllanishining turlari bilan tanishish oliy ta'lim muassasasining muvaffaqiyatli rivojlanishi uchun zarurdir.

Oliy ta'lim muassasasining imiji (obro'si) – bu muassasa haqida jamiyatdagi turli guruhlar orasida shakllanadigan tasavvur va qarashlar yig'indisidir. Oliy ta'lim muassasasining imiji shakllanishi, asosan, uning ta'lim sifati, ilmiy yutuqlari, ijtimoiy rolini, etika va axloqiy qadriyatlarini taqdim etishda yotadi. Imij, shuningdek, universitet yoki akademik yurtning nafaqat ichki

¹ OLIY TA'LIM TASHKILOTI IMIJI SHAKLLANISHI OMILLARI VA PR-FAOLIYAT YO'NALISHLARI Farxad Aytmuratovich Babashev
UzMU dotsenti

muhiti, balki tashqi aloqalari va kommunikatsiyasi orqali ham o'z aksini topadi.

Imij (inglizcha imij – qiyofa, tasvir) – odamlar ongida muayyan shaxs, tashkilot yoki boshqa ijtimoiy obyektga nisbatan yuzaga keladigan, idrok etilayotgan obyekt haqidagi axborotni o'zida mujassamlashtirgan va ijtimoiy xulq-atvorga da'vat etadigan muayyan sintetik obraz. Imij turlari: korporativ imij (kompaniya, firma, korxona, muassasa, siyosiy partiya, jamoat tashkiloti va hokazo imiji) va individual imij (siyosatchi, biznesmen, artist, rahbar, ijtimoiy harakat yetakchisi kabi alohida shaxslarning imiji)ni farqlash maqsadga muvofiqdir.²

Imij shakllanishi jarayonlari. Oliy ta'lim muassasasining imijini shakllantirish jarayoni murakkab va ko'p bosqichli bo'lib, unga turli faktorlar ta'sir qiladi. Ularning asosiylari quyidagilar:

Ichki omillarning ta'lim sifati: Oliy ta'lim muassasasining o'quv dasturlari, o'qituvchilarning malakasi, ta'limning innovatsion usullari va texnologiyalarni qo'llash imijga bevosita ta'sir etadi.

Ilmiy faoliyat: Tadqiqotlar va ilmiy ishlanmalar, grantlar va jahon ilmfaniga qo'shilgan hissalar ham muassasa imijini shakllantirishda muhim omillardandir.

Talabalar va bitiruvchilar muvaffaqiyatlari: Oliy ta'lim muassasasining talabalarining yutuqlari (olimpiadalar, tanlovlar, ishga joylashish darajasi) va bitiruvchilarining jamiyatdagi o'rni muassasa obro'si uchun muhim ahamiyatga ega.

- Tashqi imij: Bu muassasa haqidagi tashqi (jamiyat, davlat, xalqaro hamjamiyat) qarashlar yig'indisidir. Tashqi imijni yaratish uchun ommaviy axborot vositalari, ijtimoiy tarmoqlar, ilmiy tadbirlar va konferensiyalar muhim vositalardir.

- Qisqa muddatli imij: Bu muassasaning qisqa muddatdagi muvaffaqiyatlari, masalan, ijtimoiy tadbirlarda ishtirok etishi, xalqaro tanlovlarda

² <https://oyina.uz/uz/teahause/1658>

g'olib bo'lishi, zamonaviy texnologiyalarni qo'llash orqali shakllanadigan tasavvurlardir.

- Uzun muddatli imij: Oliy ta'lim muassasasining uzoq muddatli yutuqlari, ilmiy ishlanmalari va jahon miqyosidagi muvaffaqiyatlari asosida shakllanadi. Bu imij muassasaning mustahkam va barqaror obro'si hisoblanadi.

Imijni shakllantirishda asosiy yondoshuvlar. Oliy ta'lim muassasasining imijini shakllantirishda bir nechta asosiy yondoshuvlar mavjud:

- Marka menejmenti: Oliy ta'lim muassasalarining imijini boshqarish, brendni yaratish va rivojlantirish jarayoni. Bunda ta'lim, ilmiy faoliyat va ijtimoiy mas'uliyatli tashabbuslar asosiy ahamiyatga ega.

- Ijtimoiy aloqalar va reklama: Oliy ta'lim muassasalari o'zining imijini shakllantirish uchun ijtimoiy aloqalar va reklama vositalaridan foydalanadi. Ijtimoiy tarmoqlar orqali talabalar va boshqa manfaatdor tomonlar bilan doimiy muloqotda bo'lish imijni mustahkamlashda muhimdir.

- Xalqaro aloqalar: Oliy ta'lim muassasalarining xalqaro aloqalari va hamkorliklari, ilmiy konferensiyalar va loyihalar imijni global darajada kengaytirish imkonini beradi.

Mamlakatimiz, Oliy ta'lim tizimi oldida turgan quyidagi to'rtta usuvor vazifaga:

- birinchidan, oliy ta'lim muassasalari boshqaruv kengashlarining rolini oshirish va kafedralar vakolatlarini kengaytirishga;

- ikkinchidan, o'quv jarayonini bozor talablariga moslashtirib, ishlab chiqarish bilan uzviylikni ta'minlash va talabaning o'z ustida ishlashi uchun muhit yaratishga;

- uchinchidan, oliy ta'lim muassasalarining ilmiy salohiyatini oshirishga, ilm

fan va innovatsiyani rivojlantirish hamda professor-o'qituvchilar va talabalar uchun qog'ozbozlikni kamaytirishga;

- to'rtinchidan, sohani raqamlashtirish orqali byurokratiya va korrupsiyani

keskin qisqartirishga alohida e'tibor qaratilib kelinmoqda.

Biroq oliy ta'limda bir qator o'z yechimini kutayotgan muammo va kamchiliklar mavjudligini ham qayd etish lozim. Xususan, aksariyat bitiruvchilarning bilim va malakasi mehnat bozori talablariga javob bermayotganini afsuski, haqiqatdir. Masalan, bugungi kundagi "815 ta yo'nalishning 55 foizi mehnat bozori talablariga javob bermaydi. Ayrim yo'nalishlar bo'yicha tayyorlanayotgan kadrlar amaliyotda o'z o'rnini topa olmay, butunlay boshqa sohalarda ishlamoqda"³. Bu muammoning bir tomoni oliy ta'lim tizimida faoliyat olib borayotgan pedagoglar kasbiy kompetensiyasining yetarli darajada emasligiga borib taqaladi.

Xulosa. Oliy ta'lim muassasasining imiji shakllanishi murakkab va ko'p omillarni o'z ichiga olgan jarayondir. Ichki va tashqi omillar, qisqa va uzun muddatli imijlar birgalikda universitet yoki akademik yurtning obro'sini belgilaydi. Har bir muassasa o'z imijini yaratish va rivojlantirish uchun strategiyalarni ishlab chiqishi, yuqori ta'lim va ilmiy faoliyatda muvaffaqiyatga erishishi, shuningdek, ommaviy axborot vositalari va xalqaro hamkorliklar orqali o'zini tanitishi zarur.

Foydalanilgan adabiyotlar.

1. Xolboev, M. (2019). *Oliy ta'lim muassasalari imijini shakllantirishda kommunikatsiya rolini oshirish*. Tashkent: O'zbekiston davlat pedagogika universiteti nashriyoti.
2. Rasulova, F. (2021). *Oliy ta'lim muassasalarining global reytinglaridagi o'rin* // Ta'lim va ilmiy tadqiqotlar, 2(5), 12-19.
3. O'rayev, A. (2020). *Brend menejmenti va oliy ta'lim muassasalari*. Tashkent: Toshkent iqtisodiyot universiteti nashriyoti.
4. Юлдошев, У. Ю. (2024). ОЛИЙ ПЕДАГОГИК МУСИҚА ТАЪЛИМИ ТИЗИМИДА МАҚОМ САНЪАТИ МАСАЛАСИ. Ta'limda

³ Haitov A. Ta'lim sifati rivojlansa, har bir sohada o'zgarish va rivojlanish bo'ladi. <https://parliament.gov.uz/uz/events/opinion/34938/>

raqamli texnologiyalarni tadbiq etishning zamonaviy tendensiyalari va rivojlanish omillari, 30(2), 133-139.

5. Yuldoshevich, Y. U. (2024). TA'LIM SIFATINI TA'MINLASHDA OCHIQ DARSLARNING O'RNI. Ta'limning zamonaviy transformatsiyasi, 5(1), 223-226.

6. Юлдошев, У. Ю. (2019). Музыка укитувчиси мутахассислигининг замонавий модели ва профессиограммаси. Современное образование (Узбекистан), (9 (82)), 47-53.

7. Юлдошев, У. Ю. (2020). РОЛЬ АРТИКУЛЯЦИИ В ПРОЦЕССЕ ИЗУЧЕНИЕ МАКОМА. In АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ СОВРЕМЕННОЙ НАУКИ И ОБРАЗОВАНИЯ (pp. 87-89).

8. Юлдошев, У. Ю. (2017). Эксклюзивные свойства педагогической технологии в преподавании музыки. Молодой ученый, (22), 207-209.

9. Yuldoshev, U. (2018). Problems of Choosing Methods and Technologies in Musical Pedagogics. Eastern European Scientific Journal, (2).

10. Yuldoshev, U. (2023). Effectiveness of Spiritual and Ethical Education of Students Through Cultural and Artistic Events. American Journal Of Social Sciences And Humanity Research, 3(12), 342-345.

11. Yuldoshev, U. Y. (2021). Pedagogical-Psychological Approaches To The Professional Preparation Of The Future Music Teacher. Current Research Journal Of Pedagogics, 2(10), 56-61.

12. Yuldoshevich, Y. U. (2024, May). MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTI TARBIYALANUVCHILARINING MILLIY MUSIQIY TAFAKKURINI SHAKLLANTIRISHDA MAQOM ASARLARINING TUTGAN O'RNI. In Proceedings of International Conference on Modern Science and Scientific Studies (Vol. 3, No. 6, pp. 1-4).

13. Yuldoshevich, Y. U. (2024). REQUIREMENTS FOR PRIMARY CLASS STUDENTS IN INCREASING THE EFFICIENCY OF MUSIC EDUCATION ORGANIZATION. Ta'lim innovatsiyasi va integratsiyasi, 22(2),

62-65.

14. Yuldoshevich, Y. (2024). O'ZBEK MUSIQIY FOLKLORISTIKASINING ILMIY-NAZARIY AHAMIYATI. Ta'lim innovatsiyasi va integratsiyasi, 22(2), 66-70.

15. Yuldoshevich, Y. U. (2024). XORAZM MUSIQIY USLUBI IJRO YO'LLARIDA SHEVA MASALASI. Yangi O'zbekiston taraqqiyotida tadqiqotlarni o'rni va rivojlanish omillari, 8(1), 51-59.

16. Yuldoshevich, Y. U. (2024). O 'ZBEK MUMTOZ ADABIYOTIDA DOSTONLARNING O 'RNI. Yangi O'zbekiston taraqqiyotida tadqiqotlarni o'rni va rivojlanish omillari, 8(1), 65-69.

17. Yuldoshevich, Y. U. (2024). MUSIQA TA'LIMIDA MAQOM ASARLARINI O 'ZLASHTIRISHGA ZAMONAVIY METOD VA TEXNOLOGIYALARNI TATBIQ QILISH USULLARI. Ta'lim innovatsiyasi va integratsiyasi, 23(1), 61-66.

18. Yuldoshevich, Y. U., Shaxzoda, A., & Dildora, T. L. (2024). XALQ MUSIQA IJODIYOTIDA TURLI JANRDAGI QO'SHIQLAR OHANGDOSHLIKLARINING UMUMIY VA FARQLI XUSUSIYATLARI. Yangi O'zbekiston taraqqiyotida tadqiqotlarni o'rni va rivojlanish omillari, 8(1), 267-271.

19. Yuldoshevich, Y. U., & Hayitkhulovich, T. O. A. (2024). POSSIBILITIES FOR THE DEVELOPMENT OF THINKING OF UNDERGRADUATES IN THE PROCESS OF TEACHING PIANO. Yangi O'zbekiston taraqqiyotida tadqiqotlarni o'rni va rivojlanish omillari, 8(1), 272-275.

